

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Младеновић Манић, Горан, Јелена
Датум и место рођења	02.12.1988, Сурдулица

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Финансије, банкарство и осигурање
Звање	Дипломирани економиста
Година уписа	2007.
Година завршетка	2011.
Просечна оцена	9,97

Магистарске студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Финансије, банкарство и осигурање
Звање	Магистар економиста
Година уписа	2011.
Година завршетка	2013.
Просечна оцена	10,00
Научна област	Економске науке
Наслов завршног рада	„Проблеми и перспективе система социјалног осигурања у Републици Србији“

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Економија (модул: Макроекономија)
Година уписа	2013.
Остварен број ЕСПБ бодова	120
Просечна оцена	10,00

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	„Високо образовање и привредни раст у савременим тржишним привредама“
Име и презиме ментора, звање	Игор Младеновић, редовни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	8/18-01-008/18-031, 13.11.2018. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	268
Број поглавља	5
Број слика (шема, графикона)	37
Број табела	24
Број прилога	1

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Симић, И, Младеновић, Ј, Стојковић, Н. (2015). Истраживање задовољства наставника у основним школама у Републици Србији. <i>Економске теме</i>, 53 (3), 425-443. UDK: 371.12:331.101.3(497.11), ISSN: 0353-8648</p> <p>Рад се бави истраживањем различитих категорија задовољства, односно незадовољства наставника у основним школама у Републици Србији, као специфичне категорије запослених. Резултати спроведеног истраживања показују да су наставници најнезадовољнији зарадама, наградама и бенефицијама. По интензитету незадовољства следи њихово незадовољство оперативним процедурама. Са друге стране, наставници су у највећој мери задовољни послом који обављају, својим надређенима, својим колегама и системом комуницирања у оквиру школе.</p>	M51
2	<p>Аранђеловић, З, Марјановић, В, Младеновић, Ј. (2015). The Impact of Migration on Macroeconomic Competitiveness of the Republic of Serbia. <i>Journal of Economic and Business Sciences</i>, 2 (2), 18-29. UDC: 331.55(497.11), ISSN:2350-384X.</p> <p>Миграције су феномен присутан у свим земљама света, како развијеним, тако и земљама у развоју. Оне могу позитивно и негативно утицати на привредни раст и конкурентност земље. У вези са тим, посебну пажњу треба посветити квалификационој структури становништва и способности земље да креира, задржи и привуче што већи број висококвалификованих радника. Рад проучава низак ниво макроекономске конкурентности Србије условљен негативним миграционим токовима у земљи и одливом мозга. Закључује се да је одсуство стратешког планирања и неадекватна економска политика кључни узрок оваквог негативног тренда. Рад садржи препоруке у смислу заустављања негативних демографских трендова и подизања конкурентности у будућем периоду.</p>	M33
3	<p>Младеновић, Ј, Илић, И, Костић, З. (2017). Modeling the Unemployment Rate at the EU Level by Using Vox-Jenkins Methodology. <i>KnE Social Sciences</i>, pp. 1-13. DOI 10.18502/kss.v1i2.643.</p> <p>Енормне стопе незапослености реалност су не само земаља у развоју и транзицији, већ и неких развијених земаља. Неадекватно спроведена приватизација, неуспешан трансфер радника из јавног у приватни сектор, неефикасност у привлачењу страних директних инвестиција – учинили су незапосленост универзалном болешћу савременог друштва. Стога се као важан задатак пред креаторима европске економске политике намеће пројектовање будуће стопе незапослености. Рад указује на еволуцију проблема незапослености у периоду 2000-2015. на примеру 28 земаља чланица Европске уније и садржи пројекције будућег кретања месечне стопе незапослености на основу постојећих података за овај показатељ. У раду су приказани економетријски модели у којима је незапосленост централни феномен анализе.</p>	M33

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	ДА	НЕ
<p><i>Кандидаткиња Јелена Младеновић Манић поднела је све предвиђене испитне на докторским академским студијама (и остварила просечну оцену 10,00), представила резултате истраживања у вези са пријавом теме докторске дисертације кроз два докторантска колоквијума, пријавила тему докторске дисертације за коју је добијена сагласност од стране Економског факултета и Универзитета у Нишу (Одлука НСВ број 8/18-01-008/18-031 од 13.11.2018. године), објавила радове у предвиђеним часописима из уже научне области из које је докторска дисертације. Најзад, кандидаткиња је поднела захтев за одређивање Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације и предала предвиђени број примерака урађене докторске дисертације.</i></p> <p><i>Констатирамо да кандидаткиња Јелена Младеновић Манић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације, а који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом и Правилником о послици припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу, Статутом и стандардима за обезбеђење квалитета у послици уписа, организовања и заврешка докторских академских студија и израде и одбране докторске дисертације Економског факултета у Нишу.</i></p>		

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације

Докторска дисертација поред увода, закључка, прегледа коришћене литературе и прилога, садржи пет глава, које логички произилазе једна из друге.

Прва глава докторске дисертације, „Образовање као фактор привредног развоја“, представља теоријски увод у проблематику привредног раста и развоја и међузависност коју исти остварују са образовањем. У овој глави анализирани су фактори привредног раста и развоја, са посебним освртом на људски капитал из кога се издваја образовање као централни предмет даљег истраживања. Постављање образовања на централно место међу компонентама људског капитала аргументовано је чињеницом да као резултат процеса образовања настаје знање, које је у основи стварања вредности и цивилизацијског просперитета. Изводи из литературе дати у овом делу докторске дисертацију издиференцирали су високо образовање као онај ниво образовања који има потенцијално највећи утицај на привредни раст и развој.

У другој глави докторске дисертације, која носи назив „Држава – најзначајнији актер у организовању система високог образовања“, анализиран је допринос државе развоју система високог образовања посредством улоге у организовању и финансирању високог образовања, јачању капацитета система високог образовања и оснаживању дуалног образовног система као његове димензије од које се очекује повећање нивоа практичности у образовању. Овај део рада резултира дефинисањем институционалних и програмских капацитета високог образовања. Друга глава садржи преглед и детаљну анализу постојећих система високог образовања у европским земљама, са којима је упоређен високообразовни систем заступљен у Републици Србији. Ова анализа обухвата, како моделе организовања високог образовања, тако и моделе финансирања високообразовног система.

Трећа глава докторске дисертације, „Веза између образовања и тржишта рада“, анализира проблеме савременог тржишта рада и улогу високог образовања у њиховом решавању. Као најзначајнији проблеми са којима се суочава савремено тржиште рада издвојени су незапосленост и одлив мозгова. Један од кључних концепата који је понуђен као решење идентификованих проблема јесте концепт целоживотног учења. Последњи део треће главе садржи и предлог реформе високог образовања у складу са потребама тржишта рада, што је истакнуто као централни инструмент у процесу решавања проблема незапослености и смањења одлива мозгова.

Четврта глава, која носи назив „Вредносни показатељи улагања, достигнутог нивоа и квалитета високог образовања“, садржи анализу различитих приступа мерења и изражавања образовних достигнућа и улагања у образовање. У овој глави изражени су кључни методолошки проблеми који су идентификовани код предметног истраживања. Ова глава садржи и презентацију круцијалних показатеља образовања и високог образовања, као и компаративну анализу истих на нивоу три категорије земаља – чланица Европске уније, неутралних европских земаља и балканских земаља. У циљу добијања комплетне слике, дато је и истраживање показатеља квалитета високог образовања. Различити приступи рангирања високообразовних институција према критеријуму квалитета, изложени у завршном делу прве главе, омогућавају сагледавање достигнутог нивоа квалитета високог образовања појединих земаља на основу позиционiranости припадајућих високошколских институција.

Пета глава, насловљена као „Утицај система високог образовања на реализоване стопе привредног раста: емпиријско истраживање“, садржи анализу базирану на методи вишеструке регресије, чија је улога била доказивање претходно изложене каузалности између високог образовања и стопе привредног раста. Спроведено истраживање на примеру земаља чланица Европске уније, у двадесетогодишњем периоду, од 2006. до 2017. године, показало је да раст учешћа високообразованих у структури становништва доприноси повећању стопе раста бруто домаћег производа.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (*go 200 речи*)

Кандидаткиња је у пријави докторске дисертације као основни циљ научног истраживања поставила испитивање да ли веће учешће високообразованих у структури радне снаге доводи до вишег нивоа привредног раста и развоја.

Поред наведеног основног, у пријави докторске дисертације издиференцирани су следећи специфични циљеви:

- Истраживање утицаја државних улагања у високо образовање на квалитет и резултате високообразовног система;
- Критичка анализа значаја усклађивања високообразовног система са потребама тржишта рада за решавање проблема незапослености и смањење одлива мозгова;
- Критичко испитивање потенцијалног значаја инкорпорирања јавно-приватног партнерства у сектор високог образовања;
- Дефинисање капацитета високог образовања и понуда палете инструмената за њихово оснаживање и

унапређење;

- Дефинисање индикатора квалитета високог образовања.

Комисија констатује да су истраживањем обухваћеним докторском дисертацијом у потпуности остварени сви дефинисани циљеви.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације

Значај докторске дисертације садржан је у адекватном научном приступу, односно у примени одговарајуће методологије у обради теме са изузетним значајем за развој науке, квалитетне привреде и друштва у целини.

Научни допринос докторске дисертације огледа се у следећем:

- Систематизовање и надоградња теорије привредног развоја, тј. оног њеног сегмента који се односи на факторе привредног раста и развоја;

- Примена холистичког приступа у анализи високог образовања као развојног фактора, уз сагледавање каузалности између различитих параметара, попут улагања у образовање, образовних достигнућа, међузависности са миграцијама и незапослености;

- Дефинисање појма капацитета високог образовања и диференцирање институционалних и програмских капацитета, као и понуда палете активности за њихово јачање;

- Систематизовање и компарација постојећих система организовања и финансирања високог образовања у европским земљама;

- Предлог кључних праваца реформе високообразовног система, утемељен критичком анализом улоге високог образовања у пореклу актуелних проблема савременог тржишта рада;

- Истраживање квалитативне димензије високог образовања посредством анализе индикатора квалитета у високом образовању и поређења позиције припадајућих универзитета изабраних земаља на компетентним светским листама рангирања високообразовних институција;

- Утврђивање каузалитета између високог образовања и привредног раста посредством емпиријског тестирања кретања стопе раста БДП-а услед промене учешћа високообразованих у структури становништва на примеру земаља чланица Европске уније у периоду 2006-2017. године.

Оцена самосталности научног рада кандидата

Кандидаткиња је током процеса израде докторске дисертације показала висок степен самосталности, те можемо констатовати да је докторска дисертација резултат њеног самосталног научног рада. У прилогу овој констатацији говори чињеница да је кандидаткиња самостално дефинисала структуру докторске дисертације, уз истицање конкретних циљева истраживања и опис предмета истраживања. Такође, као резултат самосталног рада кандидаткиње дефинисана су истраживачка питања – хипотезе, која су у процесу израде докторске дисертације самостално тестирана. Селекцијом релевантне литературе кандидаткиња је спровела истраживање и изнела теоријски идентификоване закључке, који су тестирани применом адекватног статистичког инструментаријума. Читав поменути процес праћен је уважавањем сугестија и коментара ментора и чланова Комисије.

ЗАКЉУЧАК

Након изнете оцене резултата истраживања, значаја и научног доприноса докторске дисертације и самосталности научног рада кандидаткиње, Комисија констатује задовољавајући ниво квалитета докторске дисертације кандидаткиње, као и усаглашеност са одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета и Статута Економског факултета у Нишу. Сходно претходно наведеном, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидаткиње Јелене Младеновић, под насловом „Високо образовање и привредни раст у савременим тржишним привредама“ и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовању Комисије	НСВ број 8/18-01-005/19-026		
Датум именовања Комисије	28.06.2019.		
Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Владислав Марјановић, ванредни професор		председник
	Привредни развој и економска политика	Универзитет у Нишу, Економски факултет	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
2.	Др Игор Младеновић, редовни професор		ментор, члан
	Макроекономија	Универзитет у Нишу, Економски факултет	

	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
3.	Др Данијела Деспотовић, ванредни професор	члан	
	Општа економија и привредни развој	Универзитет у Крагујевцу, Економски факултет	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

10.09.2019, Ниш